

La ginesta, els badabadocs i la panacea universal

El Corpus Christi és una festivitat eucarística instaurada a la primeria del segle XIV (1316) per una disposició pontificia de Joan XXII. Molt de temps ha estat considerada una de les tres festes solemnes de l'any, junt amb Nadal i la Pasqua Florida, i és naturalment un dels tres dijous que “*relucen más que el Sol*”, amb el Dijous Sant i el Dia de l'Ascensió (aquest darrer, discutit però durant un cert temps...):

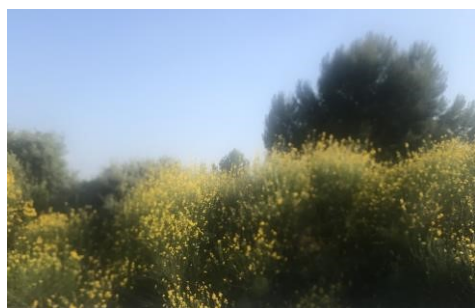
https://youtu.be/bsKLRyAtT_U

A Barcelona consta, ja l'any 1320, que el savi Consell de Cent féu una crida a la població per tal que prenguéss part en la festa, amb aquestes molt ponderades paraules:

“Que a honor i glòria de Déu Nostre Senyor i exaltació de la fe cristiana, el segon dijous de Cinquagesma sia feta una processó, en què sia portat el Sagrat Cos de Jesucrist pertot arreu i per sempre.”

Tanmateix, el Consell, desitjós que el populatxo –al tanto: els jueus quedaven reclosos al Call- observés davant del Santíssim el decòrum i la reverència deguts, va dictar severes ordinacions que prohibien tota mena de luxe i dissipació durant la Diada, però que alhora també privaven la gent de treballar i dedicar-se a feines bastardes i servils –sota amenaça de sanció-, mentre els comminaven a “*oblidar odis i que ningú porti dol*”.

Ben de seguida va arrelar el costum –aprofitant l'època de l'any- de guarnir altars, baranes, reixes i sortidors amb garlandes fetes de cireres i vegetals rics de verdura. Les noies anaven de bon matí a collir ginesta i roselles –o sigui, roelles, gallarets, quiquirics, pipiripips, o badabadocs, nom que seria ideal per als admiradors de l'ou com balla-, i també hi havia qui en venia per poder-la tirar al pas del Sant Sagrament.

Ginestars florits prop de la Panadella (Sta. Maria del Camí)

El llegendari Pius Font i Quer (no som de família, ni per Font ni per Pius) explica al seu *Dioscórides renovado*, com qui no vol la cosa, que la ginesta guarda ni més ni menys que el secret de la immortalitat. Es veu que a l'arrel més fina i profunda de totes les de la planta, la que arriba a les entranyes de la terra, hi ha una boleta rodona anomenada *panacea*, que si la menges, renova la sang i redreça els penis vincladissos i flonjos. Talment com l'aigua de Vilajuïga.

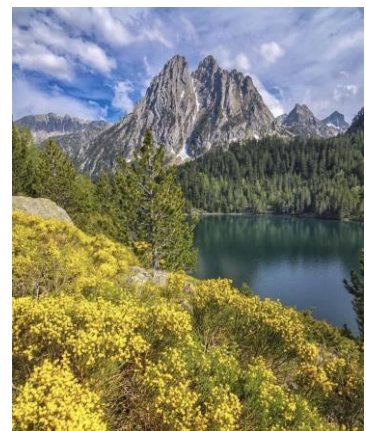
Ara bé, vora el 1870, per raons encara ignotes per a la historiografia i àdhuc l'etnografia, es va substituir el llançament de ginesta pel de paperets de coloraines. Ben comprensiblement, el *Diario de Barcelona* va blasmar la iniciativa per pobra i ordinària, i suggeria potenciar l'efecte de la tradicional pluja de ginesta amb altres pètals, com els de rosa i, tornem-hi, la rosella. Sigui com sigui, la nova moda, com tantes altres vegades, va ser efímera, car al tombant de segle, Mossèn Cinto donava fe que a Argentona *“los carrers i les places estaven tan sembrats de flors de ginesta i roselles, que dolia haver-los de trepitjar”*.

No pot estranyar doncs que la combinació de ginesta groga i gallarets vermells esdevingués tan popular com a símbol de catalanitat els anys 20 del segle passat, durant la dictadura de Primo de Rivera. Juntament amb la falç, la imatge remetia directament al mític Corpus de Sang de 1640. Així és com Salvador Espriu va traslladar-ho, per salvar-nos els mots, a l'arxiconegut “Inici de càntic en el temple”:

*Ara diguen: “La ginesta floreix,
i arreu al camp hi ha vermell de roselles.
Amb nova falç comencem a segar
el blat madur i, amb ell, les males herbes”*

<https://youtu.be/sg4u2Bprriw>

Bona Diada de Corpus, punyeteros!

*La ginesta a la riba del llac de Sant Maurici.
Presidint l'escena, els Encantats*